

1. EĞİTİM ÖĞRETİMDE YENİ BİR AB YAKLAŞIMI

1.1 YENİ YAKLAŞIMIN İHTİYAÇ NEDENİ

Avrupa Birliği, içinde bulunulan ekonomik şartların da etkisiyle, **EU2020 Stratejisi**'nde koordineli bir büyüme ve istihdam stratejisini ortaya koymuştur. Bu stratejinin ayrılmaz bir parçası da eğitim-öğretimdir.

Avrupa'daki ekonomik şartlar kadar işgücü piyasası da değişime uğramaktadır. Düşük beceri gerektiren işlerin sayısı azalırken yüksek beceri gerektiren işlerin sayısı artmaktadır. 2020 ile birlikte, bütün işlerin % 35'nin yüksek beceri gerektiren, yenilikçilik kapasitesi ve adaptasyon kabiliyeti ile yapılabilecek işler olacağı tahmin edilmektedir. Buna bağlı olarak, EU2020 Stratejisinin ana hedeflerinden biri yükseköğrenime ulaşımı %32 düzeyinden %40'a yükseltmektir. Erasmus+, yurtdışında eğitim alma ve çalışma yapma fırsatları sayesinde insanların daha fazla ve daha iyi beceriler kazanmalarına yardım etmeyi amaçlamaktadır.

EU2020 Stratejisi'nin eğitim alanında diğer bir ana hedefi ise erken okul terklerinin %14 düzeyinden %10 düzeyine çekilmesidir. EU2020 Stratejisi, bu amaca katkı sağlamak için her düzeyde eğitim-öğretimin modernizasyonunu destekleyecektir. Yaygın öğrenme ise gençlik değişimleri ve gönüllülük faaliyetleriyle desteklenecektir.

1.2 ERASMUS+ GENÇ İŞSİZLİĞE NASIL ÇÖZÜM OLACAKTIR?

Araştırmalar, eğitiminin bir kısmını yurtdışında alan öğrencilerin yurt dışında iş bulma olasılıklarının daha fazla olduğunu göstermektedir. Erasmus+, gençlerin kişisel gelişimlerini ve iş imkânlarını artırabilecek eğitim ve becerileri kazanmalarına yardım edecektir. Yurtdışında eğitim imkânları, gençlerin dil becerilerini ve uyum yeteneklerini de geliştirecektir.

Araştırma sonuçları, iş bulmak için sadece doğru diplomaya sahip olmanın yeterli olmadığını, işverenlerin çalışanlarında artan oranda –gönüllü çalışmalar gibi- yaygın öğrenme deneyimleri sayesinde kazanılan becerileri aradığını göstermektedir. Nitekim Avrupa Gönüllü Hizmeti' ne katılmış olan gençlerin %75'i de bu deneyim sayesinde kariyer olanaklarının geliştiğini beyan etmiştir. Erasmus+ ile yaygın öğrenmeye de önem verilecektir.

2. HAYAT BOYU ÖĞRENME PROGRAMI

2.1 HAYAT BOYU ÖĞRENME PROGRAMI VE AMACI

Hayatboyu Öğrenme Programı bireylerin, kurum ve kuruluşların hangi seviyede ve nerede olurlarsa olsunlar Avrupa çapında kendilerini geliştirmeye teşvik edici, eğitici ve öğretici faaliyetlere katılmalarını ve projeler geliştirmelerini sağlayan bir Avrupa Birliği topluluk programıdır.

Hayatboyu Öğrenme Programı'nın genel amacı; hayatboyu öğrenme yoluyla Topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkanı yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek; çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak; özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amacıyla Topluluk içindeki eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmektir.

Hayatboyu Öğrenme Programı, ilk ve orta öğrenimdeki öğrencilerimizden yetişkinlere, mesleki eğitim stajyerlerinden üniversite öğrencilerine, temel beceri ihtiyacı duyan insanlardan eğitim profesyonellerine kadar herkes için eğitim ve öğretimde gelişme imkanları ve karşılıksız mali katkı sağlamaktadır.

Okul öncesinden, üniversite eğitimine, mesleki eğitimden, yetişkin eğitimine kadar hayatın her anındaki eğitimi kapsayacak şekilde yapılandırılmış Comenius (Okul Eğitimi), Erasmus (Yüksek Öğretim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Grundtvig (Yetişkin Eğitimi) isimli dört sektörel alt program ile Ortak Konulu Programdan oluşmaktadır.

2.2 ERASMUS+ (YENİ ADIYLA HAYAT BOYU ÖĞRENME)

Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programları yepyeni bir adla ve yenilenerek karşımıza çıkmaktadır: “Erasmus+”

Erasmus+, 2014-2020 döneminde Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programlarının yerini almaktadır. 2014-2020 yılları arasında uygulanması planlanan Erasmus+, eğitim, öğretim ve gençlik alanlarının yanı sıra spor alanını da kapsayacaktır.

Erasmus+ ile kişilerin potansiyellerinin açığa çıkarılmasında eğitim ve öğretimin önemli olduğuna bir kez daha vurgu yapılmaktadır. Yeni program ile amaçlananlar ise şöyledir:

- ✓ Kişilere yaş ve eğitim geçmişlerine bakılmaksızın yeni beceriler kazandırılması,
- ✓ Kişisel gelişimlerinin güçlendirilmesi,
- ✓ İstihdam olanaklarının artırılması.

Erasmus+, bu amaçlar doğrultusunda bireysel öğrenme fırsatlarını ve kurumsal

işbirliklerini destekleyecektir.

2.3 ERASMUS+ PROGRAMININ MEVCUT PROGRAMLARDAN FARKI

Erasmus+, temel amaçlar ve faaliyetler açısından bakıldığında mevcut programdan çok büyük farklılıklar içermemektedir. Yani, Erasmus+'ın da ana hedefleri arasında kişilerin becerilerinin ve istihdam edilebilirliğinin geliştirilmesi, aynı zamanda eğitim - öğretim sistemlerinin modern bir yapıya kavuşturulması yer almaktadır.

Ancak mevcut programların etkinliğinin artırılması, daha kolay uygulanabilir ve sade bir yapıya kavuşabilmesi amacıyla bazı değişiklikler öngörülmektedir.

Erasmus+ ile;

✓ Hayatboyu Öğrenme Programları bünyesinde yürütülmüş olan Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius ve Grundtvig programları ile Gençlik Programı'nı ve 5 uluslararası işbirliği programı da (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink ve Sanayileşmiş Ülkelerle İşbirliği Programı) dâhil edilerek Erasmus+ başlığı altında toplanmaktadır. Yani bundan böyle önceki programların isimleri yerine, yalnızca Erasmus+ ismi kullanılacaktır. Böylece parçalı yapıdan vazgeçilmiş olunmakta ve programlar bütünsel bir yapıya kavuşmaktadır.

✓ Tek program ile daha basit başvuru kuralları ve prosedürler getirilmektedir.

✓ Yüksek lisansını yapmış öğrencilerin eğitimlerine yurt dışında devam edebilmeleri ve bilgi-yoğun bir işte çalışabilmeleri için gereken becerileri kazanmalarını desteklemek amacıyla borç (kredi) garanti programı uygulanmaya başlanmaktadır.

✓ Yeni öğretim metotları sunarak yükseköğretim kurumları ve iş yerleri arasında yaratıcılık, yenilik ve girişimciliği arttırmaya yönelik büyük ölçekli ortaklıklar (bilgi birlikleri) kurulması sağlanmaktadır.

✓ Sektörlere yönelik yenilikçi mesleki eğitim-öğretim metotları yoluyla istihdam edilebilirliği arttırabilmek için eğitim ve öğretim kurum/kuruluşları arasında ortaklıklar (sektörel beceri birlikleri) oluşturulmasına imkân sağlanmaktadır.

✓ Hareketlilik ve ortaklık fırsatları yeni dönemde önemli ölçüde güçlendirilmekte ve özellikle yükseköğretim/mesleki eğitim öğrencileri, öğretmenler, eğitimciler ve gençlik çalışanları için fon imkânları arttırılmaktadır.

✓ Eğitim-öğretim kurumları ve gençlik organizasyonlarının iyi uygulamalarını paylaşmaları, iş dünyasının yenilik ve istihdam edilebilirliği teşvik etmesi, e-twinning gibi IT platformlarının desteklenmesi için daha fazla imkân sağlanmaktadır.

Erasmus Kimdir?

Hümanizm akımının öncülerinden ve en büyük temsilcilerinden biri olan Erasmus, Avrupa'nın ortak bir sanat ve bilim çatısı altında birleşmesine yaptığı katkılardan dolayı ve çağının eğitim felsefesine olan etkisi ile programa uygun bir isim olarak düşünülmüştür.

2.4 ERASMUS+ ADININ TERCİH EDİLME SEBEBİ

Erasmus; kamuoyunda daha fazla tanınan, yurt dışında eğitim ve Avrupa işbirliği ile güçlü bir şekilde özdeşleştirilen bir isimdir. Bütüncül, tek bir program oluşturulurken çeşitli ve farklı isimlerin kullanılmasından kaçınılması ve Erasmus markasının bilinirliğinden faydalanılması düşünülmüştür. Bu sebeple, 2014-2020 döneminde eğitim, gençlik ve spor alanındaki hibe kaynakları Erasmus+ adı altındaki faaliyetlerle kullanılacaktır.

Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen faaliyetler bazı ana başlıklar altında toplanmaktadır:

Bireyler için Öğrenme Fırsatları: Erasmus+ Programı; 5 Milyondan fazla kişi için Avrupa Birliği (AB) sınırları içinde ve/veya dışında bireysel öğrenme fırsatları sağlıyor. Bireyler için öğrenme fırsatları şu şekillerde gerçekleşebilir:

- Eğitim, Öğretim
- Öğrenim
- Staj
- Profesyonel gelişim
- Yaygın öğrenme temelli gençlik aktiviteleri
- Gönüllü çalışmalar

Yükseköğretim Alanında: Program ülkelerindeki yararlanıcılar, Avrupa sınırları içerisinde veya dünyanın herhangi bir yerindeki yükseköğretim kurumlarında eğitim alma veya ders verme fırsatına sahip olacaktır. Bu sayede Erasmus+ ile Avrupa'da yükseköğretime olan ilginin artırılması ve aynı zamanda Avrupa dışındaki ülkelerde de yükseköğretimin geliştirilmesi için elverişli bir ortam oluşturulması hedeflenmektedir.

Kurumsal İşbirlikleri: Erasmus+; eğitim kurumları, gençlik örgütleri, iş dünyası, yerel/ bölgesel otoriteler ve sivil toplum kuruluşları arasında eğitim, öğretim ve gençlik aktiviteleri

bağlamında kurumsal işbirlikleri (ortaklıklar) oluşturulmasına fırsat vermektedir. Bu ortaklıklar yoluyla yenilikçi uygulamaların geliştirilmesi, yaratıcılık, girişimcilik ve istihdam edilebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Politika Reformunun ve İşbirliğinin Desteklenmesi: Bilimsel temellere dayalı politikalar üretilmesinin teşvik edilmesi ve bu alanda iyi uygulamaların paylaşılması, Erasmus+ Programının temel faaliyetlerinden biridir. “Politika Reformunun Desteklenmesi” başlığı altında AB üyesi ülkelerdeki politika reformunun desteklenmesi, İşbirliğinin Desteklenmesi başlığı altında ise AB üyesi olmayan ülkelerle bu alanda işbirliği ve iyi uygulamaların paylaşılması mümkün olacaktır. Bu konudaki destek; ECVET, EQF, EQAVET gibi araçlar, ülkelerarası çalışmalar ve Bologna ve Kopenhag gibi spesifik politika gündemlerinin takibini içerecektir.

2.5 ERASMUS+ PROGRAMININ HEDEF KİTLESİ

Erasmus+ ile mevcut programların desteklediği hedef kitle değişmemektedir. Yeni dönemde de Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik programlarında olduğu gibi her yaş ve her eğitim seviyesinden kişinin ihtiyaçlarına odaklanmaktadır.

Çocuk, öğrenci, stajyer, gönüllü fark etmeksizin genç insanlar ile çarpan (multiplier) etkisi oluşturmalarından dolayı öğretmenler, eğiticiler, gençlik çalışanları desteklenmeye devam edecektir.

Erasmus+ programının hedef kitleleri;

- Yükseköğretim alanında; yükseköğretim kurumlarıyla birlikte üniversite öğrencileri, akademisyenler ve yükseköğretim çalışanları,
- Mesleki eğitim alanında; mesleki eğitim veren kurumlar ve kuruluşlarla idareci, öğretmen ve öğrencileri, işe yeni başlayanlar, işverenler, çıraklar, profesyoneller, eğiticiler, mesleki eğitim alanında çalışanlar,
- Okul eğitimi alanında; okulların idareci, öğretmen ve öğrencileri ile çalışanları,
- Yetişkin eğitimi alanında; bu alanda faaliyet gösteren kurumlar ve kuruluşlarla birlikte öğrenciler, eğiticiler, yetişkin eğitimi veren kurumların üyeleri ve çalışanları,
- Gençlik alanında ise bu alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla birlikte bunları üye ve çalışanları, 13-30 yaş arası gençler, gençlik çalışanları.

Erasmus+ programından yararlanacak ülkeler:

- AB üyesi ülkeler
- AB üyesi olmayan program ülkeleri (Norveç, İzlanda, Lihtenştayn, İsviçre, Makedonya ve Türkiye)
- Üçüncü ülkeler (Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ Cumhuriyeti, Sırbistan, Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Gürcistan, Moldova, Ukrayna, Rusya Federasyonu, Cezayir, Mısır, İsrail, Ürdün, Lübnan, Libya, Fas, Filistin, Suriye ve Tunus)

3. HAYAT BOYU ÖĞRENME KOORDİNASYON BİRİMİ (HYÖKB)

3.1 HBÖKB NEDİR?

Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı bir birimdir. Her ilde MEB'e bağlı olan Milli Eğitim Müdürlüklerinde Hayat Boyu Öğrenme Birimi bulunur. Hayat Boyu Öğrenme İl Koordinasyon Birimi ildeki hayat boyu öğrenme hizmetlerini koordine eder. Bu görevini Hayat Boyu Öğrenim İl Şurasına ilde hayat boyu öğrenimin gelişmesi için planlar geliştirerek ve bu planların uygulamalarını izleyerek destek verir. Birim aynı zamanda ildeki yetişkin eğitim ve öğretimi sağlayanlara destek vererek hayat boyu öğrenimde yeni yaklaşımların geliştirilmesine yardımcı olur. Bunun yanında işverenler ve öğrenenler dâhil olmak üzere yüksek nitelikli hayat boyu öğrenim sistemlerinden faydalanmak isteyenlere bilgi sağlarlar.

Hayat Boyu Öğrenme kişisel, kamusal, sosyal ve/veya istihdam perspektifi içinde bilgi, beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi amacıyla hayat boyunca dâhil olunan tüm öğrenme faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır.

Hayat Boyu Öğrenme;

- Örgün, yaygın ve okul dışı eğitimi kapsar;
- Yaş, sosyo-ekonomik statü veya eğitim seviyesine sınır koymaz;
- Öğrenme sürecinin sadece okullarda değil kişilerin yaşam boyu dâhil oldukları toplumsal, siyasi, kültürel ve eğlence alanlarında da devam ettiği gerçeğine dayanır, hayat boyu sürer ve her alanda varlığını gösterir.

Hayat Boyu öğrenmenin Temel Prensipleri:

- Bilgi toplumu ve ekonomisine aktif katılım için yeni beceriler: öğrenme fırsatlarına evrensel ve sürekli erişimin sağlanması;
- İnsan kaynaklarına yatırımın artırılması;
- Hayat boyu ve hayatın her alanında öğrenmenin devamlılığı için etkili öğrenme ve öğretim yöntemleri ile bağlamlarının geliştirilmesi;
- Öğrenmeye değer verilmesi: öğrenmeye katılım ile öğrenme çıktılarının anlaşılması ve değerlendirilmesinde izlenen yolların iyileştirilmesi;
- Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin gözden geçirilmesi;
- Öğrenmeyi evlere kadar yaklaştırmak: Hayat Boyu öğrenme fırsatlarının bireylere mümkün mertebe yakından verilmesidir.

3.2 HBÖKB HİZMETLERİ NELERDİR?

Hayat Boyu Öğrenim İl Koordinasyon Birimi anahtar ortaklara Hayat Boyu Öğrenim Sistemi içerisinde çeşitli hizmetler sağlamaktadır. Bu hizmetler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

Eğitim ve Öğretim Sağlayıcılarına Yönelik Hizmetler:

- İhtiyaç olan yerlerde eğitim ve koşulların niteliksel olarak geliştirilmesine destek.
- İhtiyaç olan yerlerde eğitim ve hayat boyu öğrenim hizmeti hakkında

nasıl veri toplanacağına ilişkin destek sağlama.

- Meslek kılavuzu ve danışmanlık hizmetlerinin nasıl iyileştirileceğine yönelik destek sağlama ve gerekli durumlarda eğitim verme.
- Önceki Öğrenmenin Tanınması ve öğrencilere rehberlik konusunda destek sağlama ve gerekli yerlerde eğitim verme.
- Hayat Boyu Öğrenme ve eğitim-öğretim için yeni yaklaşımlar hakkında bilgi sağlama.
- İldeki mevcut hayat boyu öğrenme hizmetlerinin çeşitliliği hakkında bilgi sağlama.

Bireylere Yönelik Hizmetler:

- İldeki hayat boyu öğrenme imkânları hakkında bilgi.
- İldeki kariyer rehberliği ve danışmanlık hizmetleri hakkında bilgi.
- Önceki Öğrenmenin Tanınması hakkında bilgi.
- Öğrencilerin “Önceki Öğrenmenin Tanınması” hizmetini alabileceği yerler hakkında bilgi.
- Hayat Boyu Öğrenim Portalı’na halk erişimi olan merkezler hakkında bilgi.

İşverenlere Yönelik Hizmetler:

- İldeki yetişkinlere yönelik eğitim imkânları hakkında bilgi.
- MEB tasdikli yeterlilik veren sağlayıcılar hakkında bilgi.
- Kariyer rehberliği ve danışmanlık hizmetleri sağlayıcıları hakkında bilgi.
- Önceki öğrenimin tanınması hizmetini veren sağlayıcılar hakkında ve beceri kapsamı hakkında bilgi.
- İşletmelerdeki hayat boyu öğrenme birimleri ve insan kaynaklarının geliştirilmesi personeli hakkında geçerli konularda eğitim.
- İşverenler tarafından talep edildiğinde hayat boyu öğrenme hizmeti hakkında veri toplamaya yönelik bilgi ve destek sağlama, gerekli yerlerde eğitim verme.

3.3 HBÖKB ŞARTLARI VE ÖZELLİKLERİ

Önceki öğrenmelerinizin tanınması için okuryazar olmak gereklidir. **Önceki öğrenmelerin tanınması demek, mevcut becerilerin resmi olarak belgelendirilmesi demektir.** Nerede ve nasıl öğrenilmiş olursa olsun birey sahip olduğu becerilerini belgelemek isterse, bir değerlendirme sürecinden geçecektir. Değerlendirme kısaca; şimdiye kadar yapılan çalışmaları, alınan referans belgelerini, sertifika veya diplomaları ve becerilerin gösterebileceği bir performans sınavını (uygulamalı sınav) tamamen veya kısmen içerebilir. Tanınma sürecinde kişiye detaylı bir rehberlik sunulması öngörülmektedir.

Önceki Öğrenmelerin Değerlendirilmesi **sisteminde istihdama götüren mesleki yeterlilik belgesi** verilecektir. Bu belgeler Ulusal Yeterlilik Çerçevesine göre 2 – 3 – 4 ve 5. seviyede olacaktır. Ustalık ve kalfalık belgeleri mevcut mevzuata göre verilmeye devam edecektir.

Önceki öğrenmelerin değerlendirilmesinde ulusal yeterlilik çerçevesince tanınmış 8

seviyeden 5. seviyeye kadar olan belgeler verilecektir. Bu seviyeler mesleki yetkinliğin düzeyini göstermektedir. **3. seviye** bir mesleğin **kalfalık**, **4. seviye** bir mesleğin **ustalık** belgesine yakın değerde olduğu söylenebilir. Ancak bu durumu açıklayan yasal bir düzenleme henüz yoktur.

Türkiye Mesleki Yeterlilik Kurumunun akredite ettiği bir ölçme ve değerlendirme kurumundan alınan belgenin AB ülkelerinde geçerliliği olacaktır.

AB tüm üye ülkelerden 2015 yılına kadar önceki öğrenmelerin tanınması sistemini işler hale getirmelerini istemektedir. Ülkemizde sistem kurma çalışmaları 2011 yılında başlamıştır. 2015 yılına kadar işlerlik kazanarak yaygınlaşacağı öngörülmektedir.

Zorunlu eğitimi tamamlamış bir kişinin hiçbir okula gitmeden mesleki yeterlilik alması mümkündür. Bu sistemde alınan belgeler 5 yıl geçerli olacaktır

KAYNAKLAR

Çukurova Kalkınma Ajansı,

<http://www.cka.org.tr/main.aspx?id=246>

Türkiye Ulusal Ajansı Erasmus+ Programı,

www.ua.gov.tr

Ulusal Ve Uluslararası Araştırma Proje Koordinatörlüğü, SDÜ

<http://projekoord.sdu.edu.tr>

Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi Projesi, MEB

<http://www.hayatboyuogrenme.gov.tr/icerik.aspx?BAGLI=0&SAYFAID=3>